

Posudek oponenta práce

Diplomová práce: Anna-Marie Ourodová: The Limestone Assemblage of the Epipaleolithic Site of Jordan River Dureijat, Upper Jordan River - Israel.

Vypracoval PhDr. Mgr. Petr Šída, Ph.D.

Předložená práce nás na více jak 150 stranách v deseti kapitolách provádí problematikou zvláštního typu kamenné industrie, který se na zkoumané lokalitě Jordan River Dureijat objevuje po dobu více jak deseti tisíc let v kontextu sídliště na břehu jezera s četnými doklady rybolovu. Na vlastní textovou část navazuje seznam literatury na 9 stranách a 33 stran obrazových příloh. Práce je psaná v anglickém jazyce a text je formátován hustěji, než požaduje norma. Formálně tak práce bez problémů splňuje nároky na diplomovou práci.

První kapitolu představuje úvod, kdo vedle uvedení do problematiky a představení základního rámce práce autorka definuje hlavní cíl práce, kterým je ověření hypotézy souvislosti specifické industrie (vápencové valouny s vruby) s rybolovem a hlavní výzkumné otázky, které jsou: 1. jak se mění váha a rozměry industrie v závislosti na chronologické pozici, 2. jak se mění prostorová distribuce industrie opět v závislosti na chronologické pozici, 3. je v této distribuci nějaký nenáhodný systém a konečně 4. je možné na základě nálezů a jejich komparace s dalšími metodami (etnoarcheologie ad.) možné rekonstruovat konkrétní rybářský postup?

Druhá kapitola přináší obecný přehled levantského epipaleolitu a jeho vývoje. Představeny jsou všechny základní prvky náplně kultury od kamenných štípaných artefaktů, přes podobu sídlišť a projevy subsistenčních aktivit a pohřbívání až po projevy prvotních zemědělských aktivit.

Třetí kapitola diskutuje význam rybolovu pro prehistorické komunity a přináší jednak přehled způsobů rybolovu a druhak velmi podrobný výčet dokladů rybolovu od nejstaršího paleolitu až po zemědělský pravěk (samozřejmostí je světový kontext).

Čtvrtá kapitola přináší přehled světových lokalit s doklady použití sítí (výskytem valounů s vruby). Sítě mohou dokládat tři typy nálezů – závaží, plováky a vlastní síť. Z principu jsou nejtrvanlivější právě závaží, dochování plováků a sítí závisí na specifických podmínkách umožňujících dochování organického materiálu. Tato kapitola přináší velmi podrobný přehled nálezů různého stáří z celého světa.

Pátá kapitola přináší přehled historických a etnografických dokladů rybářství. Zde pro nedostatek recentních analogií z oblasti Levanty musí autorka využívat popisy rybářství ze severní Ameriky, což jistě může na jednu stranu působit určitá zkresení, na stranu druhou je ale třeba podotknout, že socioekonomický kontext obou společností je velmi blízký.

Šestá kapitola přináší přehled současného stavu poznání nálezů valounů s vruby a jejich interpretace. Ačkoli první nálezy pocházejí již z předminulého století, systematictější pozornost jim je věnována až v posledních několika dekádách. Na některých místech se dokonce daří identifikovat rozměry jednotlivých sítí.

Kapitola sedm uvádí samu lokalitu a přináší detailní přehled dosavadního stavu poznání přírodního prostředí, stratigrafie lokality a nálezů.

Kapitola osm se věnuje komplexní metodologii práce, počínaje vlastním výzkumem, pokračujíc laboratorními postupy a konče metodou typologického popisu a metodikou statistických a GIS analýz.

Kapitola devět přináší přehled všech výsledků studia sledovaných artefaktů počínaje jejich stavem zachování, tvarem polotovaru a typologií, přes velmi detailní analýzu váhových a rozměrových parametrů v závislosti na příslušnosti k jednotlivým vrstvám až po analýzu shluků pomocí GIS nástrojů a statistického testování jejich parametrů.

Kapitola deset je pak věnována diskusi výsledků a shrnutí závěrů. Studovaná lokalita přináší největší soubor závaží k sítím (a to jak upravených, tak neupravených) v celé Levantě a navíc se jedná o lokalitu stratifikovanou a zahrnující doklady vývoje v celém trvání epipaleolitu. Toto vše činí závěry práce důležité a určitě si diplomová práce A.M. Ourodové zaslouží publikaci.

Na závěr bych rád zdůraznil několik faktů. Práce je věnována rozsáhlému souboru materiálu z lokality v Izraeli, kde studentka navíc mnoho sezón aktivně působila. Struktura práce odpovídá vědecké práci a studentka plně prokázala schopnost kritického strukturovaného psaní. V tomto ohledu máme před sebou velmi vyspělou práci snesoucí srovnání nejenom s nejlepšími magisterskými pracemi, ale i některými disertacemi. **Vzhledem k tomuto všemu nemohu jinak, než s radostí doporučit práci k obhajobě a hodnotit ji stupněm A.**

V Lysé nad Labem 23.5.2022

PhDr. Mgr. Petr Šída, Ph.D.